Poštnina plačana v gotovini.

Leto X., štev. 52. V LJUBLJANI, v petek 24. decembra 1926. Današnja številka Din 1·50.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun štev. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.

Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., štev. 52. Četrtkova „Naprejeva" številka izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetsko-delavske zveze

Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Tridesetletnica jugoslov. socialno-demokratične strankine organizacije 1896 — 1926.

Doba utopističnega socializma 1871—1896.

Po padcu pariške komune l. 1871 so se pariški komunardi, — ki so uspeli rešiti življenje pred belim terorjem — razbežali po celi Evropi in raznesli revolucionarne ideje socializma po nemških, avstrijskih in italijanskih mestih. Nekaj obrtniških delavcev, deloma slovenske narodnosti, deloma francoske in nemške, ki so preživeli pariško komuno, je našlo delo in zavetje tudi v Ljubljani. Ti so nadaljevali propagando revolucionarnih socialističnih idej med svojimi tovariši, delavci in obrtniki v Ljubljani, največ ustmeno od moža do moža.

O organiziranem delavskem pokretu v tej dobi skoraj ne moremo govoriti. Obstojala so sicer razna katoliška rokodelska društva, ki pa so roko v roki in največkrat tudi pod vodstvom delodajalcev bila sovražna vsaki socialistični ideji. O kaki razredni zavednosti v tem času ni moglo biti še govora. V kolikor so komunardi uspeli zrevolucionirati obrtniške delavce, je to ostalo neopaženo v političnem življenju Slovencev. Majhni krožki so se zbirali, navduševali se z revolucionarnimi, socialističnimi in deloma anarhističnimi idejami — toda bili so deloma zatrti po policiji, deloma pa so se sami razšli, ker niso imeli organizacije, niti niso uspeli dobiti stike z delavci in poljedelci, ki so bili takrat še vse preveč pod idejnim vplivom gospode.

Pod vplivom nemške in avstrijske socialne demokracije, ki se je v tej dobi začela bolj živo razvijati, so se ustanavljala delavska izobraževalna društva, izhodišča prvih strokovnih organizacij.

Najmarkantnejša osebnost te dobe je bil s. **Železnikar**, ki je bil obsojen zaradi svojega rev. političnega delovanja na 10 let ječe. Obupan nad neuspehom svoje propagande in strt po dolgoletnem zaporu je tragično končal s samomorom.

Prvi organizacijski začetki. 1896—1914.

Po ljubljanskem potresu 1895. leta se je v Ljubljani silno oživela stavbena industrija. Kvalificirani delavci, ki so prihiteli od vseh strani na delo v Ljubljano, so prinesli s seboj tudi zavest, da brez organizacije ni mogoče zboljšati delavski položaj. Tudi volilna reforma iz leta 1896., ki je uvedla 5. volilno kurijo, je vzbudila večje politično zanimanje med delavstvom. Lepi uspehi nemške in avstrijske socialne demokracije so delovali vzpodbudno in tako se je o Božiču l. 1896. vršil ustanovni kongres jug. socialnodemokratične stranke, ki je do tedaj razna strokovna in izobraževalna društva skušal duhovno spojiti v enoten politični pokret.

Z oživljenjem industrijskega proletariata v Trstu ter rudarskih, železničarskih, kovinarskih in lesnih delavskih strokovnih organizacij — je jug. socialno-demokratska stranka z žilavim bojem vršila pionirsko delo razširjenja socialističnih idej med slovenskim delavstvom. Kakor vsako mlado delavsko gibanje, je tudi naša stranka v tej dobi preživela nešteto kriz. Ni bilo lahko najti pravo pot, dostop do delavskih množic, ki so komaj prišle s kmetov in bile prepojene s klerikalizmom, ki je v tej dobi pričel bohotno rasti.

S trudom in požrtvovalnostjo delavcev samih so vznikale **zadružne, strokovne in izobraževalne organizacije** delavcev po programu in v okvirju socialne demokracije. Na političnem polju je stranka po svoji moči prispevala v boju za splošno-enako, tajno in direktno volilno pravico. Tudi nacionalnemu vprašanju je naša stranka po aneksiji Bosne in Hercegovine — ko je bilo to vprašanje aktualno — posvečala veliko pazljivost, kar priča tivolska konferenca in njene resolucije. V tej dobi se pričenjajo prvi stiki s hrvaškimi, srbskimi in bolgarskimi socialisti.

Poleg vsakoletnega delavskega koledarja je stranka imela v tej dobi tedenske liste, ki pa so vsi trpeli na pomanjkanju sredstev. Strankine organizacije te dobe so bile bolj na papirju. Kongresi so se vršili po domače. Težišče je bilo v strokovnih in zadružnih organizacijah, ki so imele več sredstev. **Pomanjkanje dobre politične organizacije, ki bi združevala v enotnem duhu zadružni, strokovni, izobraževalni in politični pokret, je glavna slabost socialne demokracije te dobe.**

Zato so nasprotstva med voditelji v vseh teh organizacijah že v tej dobi izzivala najraznovrstnejše krize. Vendar se je posrečilo obdržati ravnotežje in enotnost do vojne in prevrata.

Vojna doba 1914—1918.

Svetovna vojna je kakor vsepovsod v Evropi razrušila socialno-demokracijo tudi pri nas. Strokovne, politične in izobraževalne organizacije so skoraj prenehale delovati. Edina organizacija, ki je delovala, je bila zadružna. To je bilo usodepolno. Zadružni voditelji so namreč ustanovili med vojno takozvano Vojno zvezo ter so se spustili skupaj z liberalci v špekulacije. Leta 1917. je bil sicer pod vplivom tržaškega proletariata ponovno oživljen politični pokret. Stranka je zavzela odločno stališče proti imperialistični vojni, se izrazila solidarno z rusko revolucijo in zahtevala obnovitev internacionale. Del resolucij tega kongresa je oblast zaplenila, prepovedala tudi protestne shode, ali vse to ni zadržalo močnih simpatij ljudstva za stranko. Z revolucijo v Nemčiji in Avstriji — ter razpadom avstro-ogrske monarhije, so ljudske množice, razočarane nad vojno in ogorčene nad kapitalističnimi strankami, liberalci in klerikalci, ki so vojno podpirali do zadnjega — začele gledati v socialni demokraciji stranko, ki bo uspela zastopati ljudske interese, ki **bo uspela dati ljudstvu mir, svobodo in zemljo.**

1918—1920.

Doba Narodne vlade in liberalno-socialistične vlade.

Toda Narodna vlada, v kateri so bili zastopani tudi socialist. voditelji, se je pokazala kot popolnoma nesposobna in reakcionarna. Njeni eksponenti so poklicali v Primorje italijansko okupacijsko vojsko — a v Slovenijo srbsko! Vladali so absolutistično, ne da bi, — kar bi bilo edino umestno — razpisali volitve in se uprli na ljudske zastopnike. Niti deželnih zborov niso sklicali. Prepustili so vso oblast Beogradu ter se zanašali na zaveznike.

Mesto da bi posvetili delavskim organizacijam vso pažnjo in delo — so šli delat za »socializem« od zgoraj — **roko v roki s kapitalisti!** Zato ni čuda, da je to delovanje voditeljev vzbudilo med ljudstvom odpor. Ta odpor je bil tem močnejši, čim bolj odločno je srbska in hrvaška socialna demokracija obsojajo tako sodelovanje s kapitalisti v liberalno-reakcionarni vladi.

Voditelji so hoteli zadušiti ta odpor **z diktaturo. Samolastno so popravljali sklepe kongresa.** Tako so nagnali levico v ljubljanski krajevni organizaciji, pod vodstvom Gustinčiča, Štebija, Golouha in Lemeža, na **razkol — ravno pred največjo akcijo: generalnim štrajkom železničarjev in rudarjev in drugih delavcev leta 1920.**

To je bil usodepolni zločin. Kapital je triumfiral. Štrajk je bil udušen s silo. Sledila je Zaloška cesta, kjer so padle žrtve reakcije. Izstop levičarjev pa je pojačal v stranki desničarske oportuniste, ki so še vedno komandirali nad glasilom stranke »Naprejem«. Šele začetkom leta 1922. je stranka obračunala s komando popolnoma in dobila v roke list »Naprej«, ki je bil do tedaj pod uredništvom Ivana Mlinarja takorekoč Kristanovo glasilo. Ko kristanovci niso mogli več diktirati z denarjem, so izstopili in ustanovili nov list pod **vodstvom advokata Koruna** in kmalu nato tudi svojo stranko, socialpatriotično in to v času, ko je kapital začel napadati vse dotedanje pridobitve pokreta.

Levica se je leta 1920. združila s srbsko in hrvaško stranko na Vukovarskem kongresu ter obrazovala komunistično stranko.

1920—1926.

Doba reakcije in izjemnih zakonov.

Značilno za socialpatriotske agente je v tej dobi dejstvo, da čim hujši je bila ofenziva kapitala, tembolj zločinsko so oni cepili in razdvajali organizacije. Cela vrsta socialpatriotskih listov te dobe — ki so pa hvala treznemu proletariatu drug za drugim zaspali vkljub črnim fondom — listov, ki so v celoti prinesli delavcem samo razkolniške ideje in demagoško denunciacijo priča o zločinskem razkolniškem delu teh agentov.

Čim silnejša je bila reakcija, tem agilnejše so delali tudi provokaterji med komunisti. Ko so pristaši razpuščene komunistične stranke na konferenci združenja leta 1922. hoteli legalizirati stranko in strokovne organizacije, so današnji zedinjaši **Štukelj in Gustinčič zahrbtno izvršili puč, brez vsakih stvarnih in revolucionarnih razlogov odstavili vodstvo ter sami nepoklicani in neizvoljeni prevzeli vodstvo.** V dveh letih pa so uspeli prevzeti obnovljene organizacije — ki so štele ca 4000 članov — z nepremišljenimi, provokatorskimi akcijami, **docela razrušiti.** V par letih so ostali brez organizacij in tedaj se je začela med njimi ostra borba: **Kdo je kriv? Ko so eni drugega pometali iz stranke,** je ostal diktator, ki je v tesni zvezi z demokrati, sam in zadovoljen. Zavedni in trezni komunisti so se vrnili v socialno-demokratično stranko tem

ČUVAJTE SRCE!

ZATO KUPUJTE

da boste sveži in zdravi

prvovrsten pridatek h kavi

ter

ZAHTEVAJTE

povsod KOLINSKO CIKORIJO, ki daje kavi fin okus, barvo in izdatnost. Pri nakupu

PAZITE

da dobite samo prave takšnele zavitke:

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

lažje, ker se je ona osvobodila vsake zveze in vsakega vpliva od buržoazije — ki je iz stranke izstopila in osnovala socialpatriotsko stranko.

Sedaj pa naenkrat čudo med lažikomunisti. Diktator je zapovedal: **pojdimo k socialpatriotom v njihove organizacije.** Sedej, Štukelj, Makuc so izvršili povelje diktatorja. **Zato jih diktator izključi iz delavskega pokreta!** Niste prav napravili. Sam diktator pa se par mescev **vsede za zeleno mizo in se združi s socialpatriotskimi voditelji** v boju proti organizirani soc. demokraciji! **Diktatorju je vse dovoljeno.** Dovoljeno je tudi podpirati najreakcionarnejšo stranko v Ljubljani, zato je dovoljeno razbiti enoten nastop in reševati socialpatriotsko kapitalistično sorodstvo iz blata.

Tako in enako provokatorsko razkolniško delovanje nekaterih voditeljev, ki hočejo po vsej sili, od nikogar izvoljeni — ostati voditelji — so odcepili od matice stranke marsikaterega pristaša — stranke pa niso razbili. Ti patriotski razkolniki **so se vsedli v strokovne organizacije in smatrajo te organizacije za svojo politično domeno.** Vkljub vsemu prizadevanju, političnih organizacij niso mogli postaviti. Zato pa so jih postavili njih zavezniki liberalci in klerikalci.

Tako praznuje jug. socialno-demokratična stranka **tridesetletnico v času največje reakcije, poostrene ofenzive kapitala in poostrenega nastopa agent-provokaterskih udarnikov — lažisocialistov in lažikomunistov.**

Vendar navzlic reakciji, navzlic ofenzivi kapitala, navzlic demagogiji agentprovokaterjev — lažisocialistov: **ob tridesetletnici stoji organizacija politične stranke bolj močno in bolj** neodvisno nego kdaj poprej.

Industrijsko delavstvo začenja spregledovati. Rudarski in kovinarski delavci — avantgarda — so se začeli vračati v svojo stranko. Zaupanje v našo stranko **raste počasi ali vendar raste.**

Ob tridesetletnici obstoja naše strankine organizacije **ponesimo** spoznanje **važnosti organizacije** med delavce in poljedelce, pozivajoč jih, da se organizirajo — in organizirano sodelujejo. Brez takega sodelovanja se ne more stanje proletariata zboljšati.

To je najvažnejši praktični in teoretični nauk tridesetletnega obstoja stranke.

JUGOSLOVANSKA SOCIALNODEMOKRATIČNA STRANKA

je vložila svojo kandidatno listo za volitve v oblastne skupščine na dan 23. januarja 1927 v sledečih srezih:

V Ljubljanski oblasti:

Za mesto Ljubljana so kandidati ss.:

1. **Zvonimir Bernot**, urednik »Napreja, 2. **Karl Kisovec**, železničar v Ljubljani, 3. **Janko Telban**, uradnik OUZD v Ljubljani, 4. **Josip Moretti**, uradnik OUZD na Jesenicah. 5. **Josip Prijatelj**,, žel. upokojenec v Ljubljani. Namestniki: 1. **Lovro Klemenčič**, poslovodja, Novo mesto, 2. **Ivan Bizjak**, čevljar, Krško, 3. **Franc Ogris**, krojač, Vič-Glince, 4. **Franc Kosec**, klepar, Ljubljana, 5. **Jakob Dolničar**, strojar v Ljubljani.

Za ljubljansko okolico so kandidati: **1. Zvonimir Bernot, 2. Vencel Malavašič**, dimnikar na Vrhniki, 3. **Janko Cvajnar**, klepar, Sp. Senica, p. Medvode, 4. **Janko Telban**, uradnik OUZD, Vič-Glince, 5. **Jakob Dolničar**, strojar, Dobrova, 6. **Franc Ogris**, krojač, Vič-Glince, 7. **Matevž Zebavec**, mizar, Zg. Šiška. — Namestniki: 1. **Martin Kuler**, posestnik, Vel. Ligojna, 2. **Lovro Klemenčič**, poslovodja, Novo mesto, 3. **Karl Kisovec**, železničar, Ljubljana, 4. **Ivan Bizjak**, čevljar, Krško. 5. **Franc Kosec**, klepar, Ljubljana, 6. **Josip Prijatelj**, žel. upok. v Ljubljani, 7. **Anton Faganel**, kretnik, Rakek.

Za vol. srez **Laško** so kandidati ss.: 1. **Zvonimir Bernot**, urednik Napreja, 2. **Ivan Domšek**, rudar v Hrastniku, 3. **Franc Rinaldo**, kovač v Trbovljah. Namestniki: **Jože Učakar**, rudar v Trbovljah, 2. **Anton Levstek II.**, strojnik v Trbovljah, 3. **Ludvik Kolenc**, rudar v Trbovljah.

Za vol. srez **Krško** so kandidati ss.: 1. **Ivan Bizjak**, čevljar v Krškem, 2. **Blaž Gobec**, cestar v Čatežu, 3. **Alfred Pičinin**, železničar v pok. v Radečah, 4. **Josip Stary**, uradnik v Krškem, 5. **Franc Urekar**, mali kmet v Čatežu. — Namestniki: 1. **Jožef Božiček**, poljedelec v Čatežu, 2. **Jožef Škvarč**, mizar v Čatežu, 3. **Mirko Tepež**, dimnikar v Krškem, 4. **Josip Kaplan**, čevljar v Krškem, in 5. **Jože Gobec**, poljedelc v Čatežu.

Za volilni srez **Brežice** so kandidati ss.: 1. **Martin Umek**, delavec v Globokem, 2. **Simon Sprager**, žel. kretnik na Blanci, 3. **Karl Pinterič**, posestnik, na Bizeljskem. — Namestniki: 1. **Andrej Cvirn**, posestnik na Blanci, 2, **Franc Grmovšek**, čevljar v Globokem, 3. **Jože Putrih**, posestnik v Bizeljskem.

Za volilni srez **Radovljica** so kandidati ss.: 1. **Josip Moretti**, uradnik OUZD na Jesenicah, 2. **Andrej Prešeren**, tov. delavec v Gorjah, 3. **Anton Žnidar**, tov. delavec na Savi, Jesenice. — Namestniki: 1. **Anton Thaler**, tovarniški delavec na Javorniku. 2. **Florjan Stanovnik**, tov. delavec na Javorniku, 3. **Ivan Jenko**, posestnik na Javorniku.

V MARIBORSKI OBLASTI

je JSDS vložila kandidatne liste v sledečih srezih: Maribor desni breg, Dravograd, Slovenjgradec, Celje mesto in Celje okolica. Kandidatne liste objavimo prihodnjič.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremah

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezenju b ezplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila. Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana

Razno.

Borza sužnjev. Med angleško stavko so imeli francoski rudarji dobro konjunkturo. Da bi jim ne zrasel prevelik greben, jim je bilo treba postaviti za hrbet veliko rezervno armado in razni eksporterji sužnjev so pošiljali na Francosko dovolj tega blaga, zlasti naša »razredna« Delavska zbornica. Da bi naši rudarji rajši šli, so jim kapitalovi sorodniki (Uratnik, dr. Topalović, Sedej, Krušič, Marcel Žorga) omehčali hrbtenice na znanem februarskem shodu v Trbovljah. Redukcija je potrebna, so rekli, in zato je boljše, če delajo rudarji samo po 14 dni, tretji teden pa počivajo. Akordne zaslužke so zvišali, tako da je rudar, če se je trudil nečloveško, v 14 dneh toliko zaslužil, da je za silo vse tri tedne izhajal. O premijskem sistemu Uratnik »ni ničesar vedel«. Tako je TPD lahko odpustila tisoče rudarjev in jih dala na razpolago Delavski zbornici in drugim eksporterjem sužnjev. Zdaj pa, ko je angleška stavka končana, objavlja celjska »Borza dela« (V. Komavli, nastavljen od Delavske zbornice, znani general SPJ, prej v Ptuju) sledečo notico na borzijance sužnjev: »Borza dela v Celju razglaša sledeče: Francosko generalno društvo za emigracijo v Zagrebu naznanja, da je vsled nastale krize v francoski industriji in poljedelstvu prisiljeno začasno obustaviti vsako pošiljanje delavcev v Francijo. Ko se bo v Franciji nastala kriza ublažila in dohod inozemskih delavcev v Francijo zopet dovoljen, bodo interesenti pravočasno obveščeni.« — Zavedni! Ne opustite nobene prilike, da dopoveste delavcem, kako potrebna je proletarska zavednost in kako strašna napaka je, če se dajo uspavati od »nepolitičnih« strokovničarjev! Naša moč je v zavednosti!!

Klerikalec — nosilec kristanovske liste. V Ljubljanski okolici, ki je največji okraj na Slovenskem (voli 7 poslancev), so postavili socialpatrioti za nosilca svoje liste Aleksandra Trškana, klerikalnega podžupana iz Most. Komunistične generale je bilo menda vendarle sram, zato so se na konferenci postavili proti Trškanu, češ, to ni prav, da vsiljuje železniška strokovna organizacija za nosilca svojega člana »ne oziraje se na politične stranke in na politično pripadnost dotičnega železničarja«. Trškan je namreč železničar, organiziran pri samostrokovničarjih, politično pa ni »nikjer«, ker klerikalci ne marajo organizacij, ampak kar »nepolitično« pomaga svojemu sorodniku znanemu Oražmu voditi moščansko občino. Kakor piše »Enotnost«, so železničarji potem umaknili svoj predlog, toda »nastopil je Svetek in s svoje strani ponovno predlagal Trškana. Obenem je zagrozil, »da se bo skupni nastop razbil«. In pod to grožnjo, da se bo skupni nastop razbil, so »komunisti« požrli svoje velike besede in zdaj priporočajo proletariatu, naj da svoje glasove klerikalcu. V »Enotnosti« se po vrhu še hvalijo, da se je samo njihovi taktiki zahvaliti, da ni prišlo do razbitja skupnega nastopa. Res imenitna taktika! Tudi zelo revolucionarna! Blagor jim, ki zlezejo pod klop, ker kapital ima nad njimi svoje veselje!

Tudi v Mariboru so levičarji s svojo revolucionarno taktiko dosegli enotni nastop s socialpatrioti. Tudi tam so revolucionarno zlezli pod klop in za nosilca liste priznali v Mariboru samem Grčarja, v okolici pa: na levem bregu Bahuna, na desnem pa Petejana. Torej same prvovrstne. O Bahunu n. pr. piše sama »Enotnost«, da samo zaradi njega beži članstvo iz železničarske organizacije. Za nosilca liste jim je pa dober! Glede nosilca za desni breg piše »Enotnost«: »Ker je bila splošna zahteva, posebno od strani železničarskega delavstva, da naj bo nosilec liste za desni breg Čanžek, smo levičarji na konferenci to tudi predlagali. Proti temu so pa nastopali nekateri voditelji socialistične stranke. Vršil se je nato mučen sem in tja in le, ker je nam levičarjem bilo edino le za skupen nastop in korist delavstva kot takega, je prišlo končno do sporazuma.« Torej so tudi tu žrtvovali svoje prepričanje in se hvalijo, da so s tem rešili skupni nastop. Na ta način bi bil Kristan pripravljen »združiti se« z vsem svetom! Sicer pa se nam zdi, da voditelji niso nič žrtvovali svojega prepričanja, ampak da so še naprej hoteli kapitalistične sorodnike postaviti, drugo je vse le za metanje peska v oči nevednežem, da bodo še nadalje verjeli v »revolucionarnost« teh levičarjev! Ko so šli Sedej, Štukelj in Makuc h kristanovcem, so ostali drugi navidezna opozicija, za volitve pa morajo iti vsi kristanovci skupaj, zato delajo samo še opozicijo na papirju.

Pri volitvah zaupnikov v II. rudarsko skupino v Velenju so izvoljeni: 3 socialdemokrati, 2 neodvisna in 1 neopredeljen. Te volitve, ki so svobodna volja redarjev, so v vseh revirjih pokazale zaupanje, ki ga uživajo naše organizacije. To je tudi dokaz, da delavci drugače sodijo kakor zelena miza, ki je odrekala pravico odločevanja našim organizacijam in hotela, da bi organiziran proletariat capljal slepo za neorganiziranimi generali v prepad.

Revolucionarstvo socialpatriotov. — Internacionalno priznani oficielni socialisti tudi kandidirajo v oblastne skupščine. Manjka jim pa penezev. Seveda za shode, še bolj pa za vožnje in dnevnice, na katere se posebno razumejo. Brez teh ni pri njih ne socializma, ne patriotizma. Denar je glavna stvar, so rekli, če hočemo voditi boj zoper bankarski kapitalizem. Pa se je vzdignila deputacija — France Svetek, Jože Kopač, Ivan Vuk — potrkala na vrata, stopila je pred direktorja in solastnika banke Antona Kristana, se spoštljivo priklonila, kakor se spodobi in, no, kaj bi še dalje pripovedovali. Pa ni bilo nič, to pot so bili g. Kristan trdi, rekli so, da se še niso opredelili. Pravijo, da se je prosjakom naredilo kar črno pred očmi. Spomnili so se tistih časov, ko je bilo pri »Delavski Politiki« denarja še na žaklje; oj, takrat je bil pred njeno redakcijo na Bregu včasih tak drenj, da je kar promet zastajal, toliko je bilo redakterjev in sotrudnikov. Kajpak plačani. Nosilec liste, ki je predilničarjem v Litiji zabavljal na nemške uradnike, bo moral iti na Kočevsko na »svoje« stroške po nemške glasove.

V odboru za postavitev spomenika pok. kralju Petru zastopajo m. dr. SLS škofa dr. Anton Bonaventura Jeglič in dr. Andrej Karlin, SDS dr. Gregor Žerjav, Delavsko zbornico odn. Strokovno komisijo pa Filip Uratnik. Od bivših slovenskih ministrov manjkata v odboru samo mariborski zdravnik dr. Jankovič in Anton Kristan. Iz tega dejstva bi se dalo sklepati, zakaj je Kristan socialpatriotski deputaciji, ki je bila pri njem izjavil, da se še ni opredelil in jej ni hotel dati denarja za »razredno-borbeno« vodstvo volilnega boja zoper bankarski kapitalizem.

Službeno pragmatiko izdelujejo Delavske zbornice za svoje nameščenec, ker jo minister socialne politike zahteva. Odobril pa jo bode samo, ako bode odgovarjala oni osrednjega urada za zavarovanje delavcev, za tajnika in njegovega pomočnika je že po zakonu predpisana juridična izobrazba, ki je pa razun Filipa Uratnika nima nihče. Administrativno osobje (knjigovodje, blagajniki, inspektorji, upravitelji i. dr.) s srednješolsko maturo se uvrsti v II., vodja urada in ostalo pisarniško osobje z vsaj štirimi razredi srednje šole v III., pomožno osobje in sluge pa v IV. kategorijo. Vse službe bodo morale biti razpisane; že nastavljeni bodo morali položiti izpit, kolikor nimajo predpisane šolske izobrazbe. V ostalem se zahteva kvalifikacija, ki je potrebna za opravljanje javne službe. V službi delavskih organizacij in časopisov odslužena leta se vštejejo v službeno dobo in pokojnino. To ne bodo delavske, to bodo birokraške zbornice, kar so že sedaj.

Ali je to pošteno? »Slovenčevi« uredniki dobro vedo, da obstojita Socialistična partija Jugoslavije, katere glasilo je »Delavska Politika«, in Jugoslovanska socialno-demokratična stranka, katere glasilo je »Naprej«; da se pristaši prve nazivajo socialisti, člani druge pa socialni demokrati — pa kljub temu neprestano piše o bernotovcih in o oficielnih socialnih demokratih, dasi takih ni. Pričakovali

bi tudi od političnega nasprotnika, da točno citira prave nazive, ne pa, da namenoma meša pojme. To zahteva že najelementarnejša poštenost.

To in ono. Socialpatrioti kandidirajo v celjskem srezu moža organiziranega pri socialpatriotih in samostojnih demokratih. Celjski sodrugi lahko zvedo njegovo ime pri Mirošu Tomcu, Milošu Čepinu ali Lojzetu Šimnovcu, ki so menda njegovega kova. — Nameščenci Konsumnega društva za Slovenijo še vedno nimajo moderne službene pragmatike, katero jim je bil svoj čas France Svetek slovesno obljubil. On je seveda ne potrebuje, je že pod streho. — Veliko nameščencev OUZD je organiziranih pri socialpatriotih in pri samostojnih demokratih obenem. To so navadni švigašvage, pomilovanja vredni kruhoborčki brez prepričanja. Take ustvarja le »razredna borbenost« lojalnih socialistov. — Zadnja »Enotnost« se na prvi strani silno raduje nad skupnim nastopom socialpatriotov z zedinjaši pri predstoječih volitvah v oblastno skupščino v Ljubljani, na tretji strani pa psuje iste z izdajalci. Potemtakem gre le za enotno izdajstvo »nepomirljive klasne borbe«. — Pasiva Slavenske banke znašajo, po časopisnih vesteh, okoli 150 milijonov dinarjev, kritja pa zna biti samo kakih 25 milijonov dinarjev. Če je to res, zgubi ljubljanska Mestna hranilnica nad 8 milijonov dinarjev. Tudi delavski zavarovalni zavodi zgubijo v tem slučaju ogromne vsote. — Govori se, da je ljubljanski OUZD vložil pri Slavenski banki v zadnjem hipu nad en milijon dinarjev, kljub temu, da je bil pravočasno opozorjen na pretečo nevarnost. Krivci bodo pač morali biti poklicani na odgovornost. — Tudi se govori, da je neki jako visok socialpatriotsko - samostojno - demokratski gospod zaslužil pri Slavenski banki lepe denarce na provizijah za vloge javnega denarja. So mu že na sledu. — Ta gospod tudi menda pozna onega gospoda, ki je pri skupščinskih volitvah februarja 1925 preskrbel tajništvu SDS naslove in druge podatke za pisma ponesrečenim delavcem v korist dr. Bohinjčeve kandidature v litijskem srezu. Poslanec Smodej ga dobro pozna, ima celo njegovo pismo. — Pri ljubljanski Mestni hranilnici režejo glave. Se pač vodijo preiskave drugače, kakor pri nekem drugem zavodu, o katerem bomo še govorili. Počasi pride vse na vrsto; zato naj ne bodo gospodje prezgodaj ošabni.

Veliko izgubo na denarju in zdravju pomeni uživanje prave kave. Ne samo, da nima kava nič redilnega v sebi uničuje celo organizem. In vse to je treba še drago plačati. Da popravijo vsaj nekoliko izgubo, pridevajo gospodinje pravi kavi žitno kavo. S tem je zmanjšan izdatek, hranilna vrednost pijače je pa povečana. Razumne matere gredo še dalje: predvsem otrokom ne kuhajo nič prave kave, in spretna kuharica zna prepričati celo odrasle, da je mogoče tudi iz same žitne kave pripraviti okusen zajutrek. Ni pa vseeno, kakšno žitno kavo uporabljamo. Kakor ni vseeno, če so čevlji iz telečjega, kozjega, ali konjskega usnja in tudi ne, če je kruh pšeničen, ržen ali ječmenov, pravtako je razlika med žitnimi kavami. Kdor bo vse to premislil, se bo odločil samo za rženo kavo, ker ima največ hranilnosti. Izbral bo rženo Žiko, ker je baš Žika preparirana po posebnem tehničnem postopku tako, da je mogoče s kuhanjem izločiti iz nje prav vse hranilne vrednote. Pazite zato pri nakupu na znamko Žika!

Pozdrav slovenskih fantov iz Štipa v Makedoniji. Daleč smo od Slovenije in se večkrat spomnimo na domače kraje. Zdaj za Božič želimo vsem staršem, fantom in dekletom vesele praznike in srečno novo leto! Franc Blatnik III. iz Mežiške doline, Martin Vrečko s Ponikve, Franc Štirn z Vrhnike, Franc Smole iz Šmarja pri Jelšah in Josip Sitar iz Strihovca.

Narodnim socialistom v album.

Kadar smo narodnim socialistom očitali, da so hlapci samostojnih demokratov, so se vselej skušali tega očitka otresti. Neprestano trdijo, da so politično samostojni in da nima SDS nikakega vpliva na NSS, pač pa da so se združili le na strokovnem polju s

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

Samostojno delavsko strokovno unijo v Narodno strokovno zvezo. Vsak delavec ve, da je Samostojno delavsko strokovno unijo ustanovila SDS z denarjem Slavenske banke samo zato, da je v kalnem ribarila v delavskih vrstah. To delo pa nadaljuje Narodna strokovna zveza, kateri je SDS postavila svojega kuratorja v osebi samostojnega demokrata in orjunaša ravnatelja OUZD dr. Jožeta Bohinjca, ki je obenem član načelstva SDS. Tega gospoda so narodni socialisti izvolili tudi za predsednika kluba Narodne strokovne zveze v Delavski zbornici. Istočasno jih zastopa kakor že znano v kulturnem odseku Delavske zbornice. Slišali smo, da hoče »Bratstvo« (kulturna organizacija NSS) vsaj nekoliko rešiti ta neprijetni položaj in da bo namesto dr. Bohinjca imenovalo novega zastopnika. Še nedavno je Juvan (NSS) na sestanku SAO »Pod lipo« hvalil dr. Bohinjca, češ, da bi tudi mi lahko bili ponosni, če bi imeli v svojih vrstah takega strokovnjaka na socialno-zavarovalnem polju in človeka s finim socialnim čutom. Kakšen da je ta fin socialni čut naj pojasni sledeči slučaj:

Dne 19. novembra t. l. je dr. J. Bohinjc kot ravnatelj OUZD odpustil dva dnevničarja brez navedbe vzroka. Eden je samski, drugi pa ima preživljati mater-vdovo in tri nepreskrbljene brate. S prvim januarjem je na cesti brez zaslužka. **Krasno novoletno darilo!** Tako torej, dva uradnika na cesto, ne da bi vedela zakaj, po par dneh pa je g. dr. Bohinjc nastavil 6 novih uradnikov - dnevničarjev! To je res izvrsten nesesesarski in esdeesarski fin socialni čut.

Pletilni stroji najnovejšega patenta »IDEAL« nemškega izdelka so edina in najugodnejša priiika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila se dobi: Fran Kos, Ljubljana, Židovska ulica štev. 5.

Popotnik, ki bi kuhal jezo
v čakalnici nad slabo zvezo,
nazaj v kavarno se podaj
in vroč naroči »BUDDHA« čaj!

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz dne 4. dec. 1926	12.619.15 Din
Anton Žnidar, Jovornik	3.— Din
Ignac Kralj, Dobrava	5.— Din
Janko Telban, Ljubljana	10.— Din
Jakob Dolničar, Brezovica	4.— Din
Anton Thaler, Jovornik	10.— Din
Josip Stary, Krško	6.— Din
Andrej Drolle, Krško	6.— Din
M. Leskoškova, Celje	10.— Din
L. P., Ljubljana	11.— Din
Ivan Kocmur ml., Ljubljana	10.— Din
Franc Pencelj, Trbovlje	10.— Din
Andrej Martinšek, Velenje	51.— Din
Andrej Martinšek, ostanek iz Sarajeva	39.50 Din
Jakob Smrtnik, Ljubljana	10.— Din
Karl Pajek, Zg. Bistrica	5.— Din
Josip Pajek, Zg. Bistrica	5.— Din
Josip Dorn, Zg. Bistrica	2.— Din
Anton Juhart, Zg. Bistrica	2.— Din
Franc Blažič, Zg. Bistrica	3.— Din
Josip Koren, Zg. Bistrica	3.— Din
Ivan Šega, Zg. Bistrica	1.— Din
Martin Laure, Ribnica na Poh.	100.— Din
Zbirka JSDS v Hrastniku (imena objavimo prihodnjič	24.80 Din
Franc Kasnik, Črna	4.— Din
Ivan Sušel, Črna	5.— Din
Mihael Varmočnik, Štore	5.— Din
Karl Krajnc, Štore	3.— Din
Franc Znoj, Velenje	3.— Din
Jože Koželj, Velenje	2.— Din
Skupaj	12.972.45 Din

ZA ŽRTVE IZKORIŠČEVALNEGA KAPITALIZMA:

Zadnji izkaz 18. decembra	Din 102.—
nabrano v revirju Helena	Din 614.—
nabrano v revirju Igerčevo	Din 186.60
nabrano v revirju Žerjav	Din 413.50
nabrano v revirju Neuburger	Din 298.—
nabrano v zbiralnici	Din 202.—
Skupaje	Din 1816.10

Tudi »Produkcijski sklad raste, to je znak, da je zavednost močnejša kakor kapitalistično izigravanje.

Konferenca S M R. J. na Jesenicah za oblastne volitve.

Znano je že, da so se pogajanja z generali zelenih miz za skupni nastop razrednega proletariata pri volitvah v oblastne skupščine v znamenju zedinjaške demagogije razbila.

Zato je hotela krajevna organizacija JSDS in KDZ na Jesenicah sama doseči skupni nastop za Radovljiški srez in je povabila na dan 12. dec. t. l. dopoldan na sestanek vse v okraju obstoječe grupe. Navzlic temu pa, da je bila dvorana Delavskega doma zasedena po kinopodjetniku in ker je sklicevala na ta dan tudi strokovna podružnica SMRJ za Jesenice konferenco v ta namen, smo se udeležili te konference. Smatrali smo, da ni najvažnejše, kdo sklicuje to konferenco, temveč da je važnejše, da se z naše strani omogoči tudi izven organizacije stoječemu delavstvu enoten nastop v borbi proti skupnemu sovražniku, za obrambo in dosego pravičnejših in tudi že pogaženih pravic. Navzočih je bilo 40 delavcev in delegatov.

Kot sklicatelj konference je otvoril zborovanje strokovni predsednik Jeram in izrazil željo in povdarjal potrebo skupnega nastopa v tukajšnjem srezu. Nato je predlagal izvolitev konferenčnega predsedstva. S strani DK listov (levičarjev) je bil predlagan za predsednika Mulej (soglasno sprejeto) in njihov simpatizer Mlakar kot zapisnikar (soglasno odobreno). Tudi izvoljeni predsednik je izrazil željo po enotnem nastopu in za tem podal besedo Klobčiču (levičar), referentu iz glavnega volilnega odbora v Ljubljani. Govornik se je povsem trudil razložiti navzočim delegatom in delavcem splošno kapitalistično manevriranje v državi in na drugi strani nezmožnost proletariata in to le radi razkosanosti proletariata. Pojasnjeval je delo glavnega volilnega odbora in povedal, da je v mariborski oblasti že dosežen skupni nastop. Za najglavnejše je pa menda smatral poveličevanje sporazuma grupic: »Enotnost«, »Zedinjenje«, socialpatriotske SPJ. Obregnil se je ob Jugoslovansko socialnodemokratsko stranko. Povedal je, da so naši delegati prišli zadnji s predlogi, ki pa so bili taki, da jih niti ena izmed vseh treh grupic ni mogla sprejeti, češ, strankini predlogi na kongresu l. 1924. so bili primerni za položaj, v katerem se je proletariat takrat nahajal, ne pa za položaj, v katerem smo danes. Končno je dostavil, da kdor ni danes za enoten nastop, ta dela samomor nad proletariatom. Povedal pa ni, kako je mogoča proletariatova rešitev.

Mi socialni demokrati prav dobro vemo, da generali Kristanove SPJ tudi takrat niso sprejeli naših predlogov in se tudi zavedamo takratnega in današnjega položaja. Leta 1924. so naši predlogi veljali le Kristanovi SPJ, levica pa je šla samostojno v volitve in barantala z veleposestniškim republikanskim Radićem, toda on je takrat ni potreboval. Grupe »Zedinjenje« pa še ni bilo.

Zato prav tisti, ki ne priznavajo pozitivnega dela naše stranke in njenih organizacij, temveč priznavajo le razredno kričanje, resnično delajo ne le samomor nad proletariatom, temveč hočejo preprečiti vsak napredek v pravem marksistično - socialističnem smislu in duhu.

K besedi se je oglasil s. Žnidar z željo, da je treba najti soglasje za enotni nastop pri volitvah v radovljiškem srezu. Nadaljuje: Misliti in računati je treba in to ne samo na industrijski proletariat, ampak tudi na poluproletariat, to je: na kmeta! Razmere, v katerih živita danes delavec in kmet so nepreneslјive. Te razmere si bosta pa mogla izboljšati le potom organizacijskega dela v razredno zavedni politični organizaciji. Tudi oni, ki pravijo, da radi prikrajševanja svobode danes ne morejo delovati, si morejo izbojevati svobodo le s stvarnim delom v politični organizaciji. Mi imamo organizacijo, ki je edino delujoča, z vidnimi uspehi in upam, da jo bodo delegati upoštevali. Nato prečita predlog oblastne konference naše stranke skupinam: Enotnost, Zedinjenje in SPJ in dostavlja: Ta predlog je bil pa od vseh teh drup že zavrnjen že prej, predno se je sestavil akcijski in glavni volilni odbor. Nobena nasprotna grupa pa ni postavila protipredloga. (Jasno pa je, da vsaka stranka, ki ima iskreno željo pogajati

Dandanes politika ni več tisto, kar je bila. Včasih je imela zelo ozek delokrog, samo kronane glave in par ministrov in njih pomočnikov ter podrepnikov — pa je bilo dosti za vso politiko. Odkar so pa svobodomiselne in socialne ideje prisilile tiste političarje, da so oddali vedno več delokroga iz svojih rok v roke ljudskih zastopnikov, odkar so socialistične organizacije v raznih državah izsilile splošno in enako tajno volilno pravico v vse, ali vsaj nekatere ljudske zastope, tako, da izvoli ljudstvo lahko pametne in poštene može za svoje zastopnike, če hoče, odkar smo povrhu še tudi spoznali, da lahko vplivamo na politiko tudi izven volitev, če imamo dobre organizacije, in smo začeli tudi že resno vplivati — zdaj vemo, da politika ni samo »umetnost«, temveč da se v politiki rešuje vsa naša gospodarska, socialna in kulturna vprašanja. Razen tvoje zmožnosti in pridnosti odločuje tudi politika o tem, kaj boš dal v lonec in s čim boš zabelil, kajti dobra politika ti da lahko kruha pri slabi letini, slaba politika ti ga pa lahko vzame pri dobri. Že zadnji pastirček danes ve, da žganci niso zato suhi, ker se letos prašiči niso zredili ali pa ker jih je premalo, temveč zato, ker jih slaba politika pošilja na tuje. (Soc. in vera str. 99).

Čitajte NAPREJ!

Ako hočete biti lepi

ako se hočete veseliti nad svojim dobro negovanim licem, nad svojimi rokami in svojimi vedno lepše postojajočimi lasmi, uporabljajte tudi Vi kot mi:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko »Elsa«, najplemenitejše kakovosti, vsebujejo medicinsko preizkušene dobro delujoče sestavine, ki se vpijejo v kožo in jo oplemenjujejo.

Poizkusite enkrat:

Elsa-lilijino mlečno milo
Elsa-rumenjakovo milo
Elsa-glicerinsko milo
Elsa-boraksovo milo
Elsa-katransko milo
Elsa-milo za britje

in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila.

Za poizkus 5 kom. Elsa mila že z zavojnino in poštnino vred 52 Din.

Fellerjeva kavkaška pomada za obraz in zaščito kože »Elsa«; ona Vam ohrani mladost in lepoto, gladi gube na koži in jo dela gibko in baržunasto mehko. Strmeli boste, kako hitro Vam ginejo pege, mozolci, sojedci, razpokana in rdeča mesta.

Fellerjeva močna »Elsa« pomada za rast las zabranjuje izpadanje las, prerano osivelost, odstranjuje prhljaj, dela krhke lase mehke, gibke in pospešuje rast las.

Za poizkus 2 lončka ene ali poi lonček od obeh pomad z zavojnino in poštnino vred 38 Din.

Te cene se razumejo le, če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povzetju poštnina zviša za 10 Din. Naročila naslovite razločno tako-le:

EUGEN V. FELLER, LEKARNAR V STUBICI DONJOJ, Elsatrg št. 252, Hrvatska.

stavlja odkritosrčno svoj predlog ali protipredlog. Op. dop.) In pogajanja so se na ta način brez vsakih nadaljnjih pregovorov razbila, kar vsekakor ni znak njih iskrenosti za dosego skupnega nastopa, zlasti ko so vse struje izjavljale, da jim ne gre za mandate. Misliti pa moramo vedno na pozitivno delo. K volitvam in k delu je treba pozvati tudi kmeta, če hočemo doseči prehod k skupnemu delovanju in duhovnemu združenju. Proletariatova rešitev pa je le v politični organizaciji, ki je nositeljica prave socialistične ideje. Zato predlagam v imenu sklepa članskega sestanka krajevne politične organizacije JSDS in KDZ, ki je edina obstoječa in delujoča razredna politična organizacija v tem srezu kot nosilca liste za skupni nastop sodruga, ki se dejansko udejstvuje na vseh razrednih poljih in sem uverjen, da ima zaupanje proletariata, to je sodr. Moretti!

Predsednik Mulej (levičar): Treba je, da se o tem otvori debata in da se konferenca odloči za skupno listo.

Vister (levičar): Treba je najti platformo za enoten nastop. Za namestnika moramo postaviti kmeta, ker so tudi kmetje važen faktor ter so imeli pri zadnjih volitvah precej glasov in zato morajo biti tudi oni zastopani. Za kandidata predlagam sodr. Ravnika (levičar) in za namestnika pa Jožefa Ažman-a (levičar), kmeta iz Bohinja.

Ta govornik je prav jasno pokazal v izjavi, da nima ničesar proti našemu kandidatu, vendar pa je predlagal drugega kandidata.

Jeram: Če hočemo govoriti o kaki večini, je to edina strokovna organizacija. Ker pa imajo pri teh volitvah v prvi vrsti upravičenost sodelovanja politične organizacije, zato mi kot strokovničarji ne moremo zahtevati kakšne posebnosti in prepuščamo svobodno volitev kandidatov, podpirali bomo pa ono organizacijo, ki ima večino, predvsem pa enoten nastop. Kakor vidim, sta tukaj dva predloga. Ničesar nimam proti sodr. Morettiju, ničesar pa tudi ne proti sodr. Ravniku. Sem pa proti temu, da bi se vse delo polagalo na posameznika. Ravnik ima že dosti dela, je delegat Delavske zbornice itd. sicer zmožen, vendar pa ni govornik. Mi vsi pa vemo, da smo od njega, delegata Delavske zbornice mnogo več pričakovali. Ravnik se je protivil kandidaturi, Mulej in Vister pa vstrajata pri svojem predlogu.

Vrankar iz Ljubljane pa je povedal, da je sklep Strokovne komisije podpirati le skupni nastop in one kandidate, ki imajo večino za seboj.

Mulej: Če pogledamo nazaj, vemo, da smo imeli mi pri zadnjih volitvah (levičarji) največ glasov. Sodr. Žnidar zastopa predloge oblastne konference JSDS in se najbrže ne bomo sporazumeli. Če pa ne gremo skupaj in če se bomo samo preklali med seboj, ne dobimo nič in rešitve ne bo, dokler ne bo od drugod prišla. (Tudi mi sami moramo delati sicer rešitve ne bo. Op. dop.)

Jeram: Predlagam kompromisni predlog in sicer Muleja kot nosilca in Morettija kot namestnika, to pa le, če Mulej obnovi članstvo v strokovni organizaciji. Mulej ni že tretji mesec plačal članarine, denar ima pa kakor pravi v knjižici. Sicer se nisem mislil več oglasiti k besedi. Vidim pa, da ni mogoče priti do sporazuma. Vem, da 5 organiziranih članov več napravi kakor tisoč nezavednih in neorganiziranih in da zmore tudi pet organiziranih članov ustvariti mogočno organizacijo itd., dočim 1000 neorganiziranih in nezavednih ne more napraviti ničesar. Med drugim nadaljuje: Vem, da nekateri sodrugi bolj globoko gledajo v svet kakor drugi in vem, da se socialist sploh ne more odreči principu in programu marksistične organizacije, s katero tudi sam čutim in sem tudi delal do zadnjega v njej, toda kljub gledanju položaja, v katerem smo danes, je treba v takih momentih tudi to preboleti, zato apeliram na sodr. Žnidarja ali Kralja, da podasta izjavo, dali se more in v koliko se more predlog njihovega sestanka spremeniti, kar nikakor še ne bi bila kapitulacija.

(Konec prihodnjič.)

Črna. Poedince naše socialpatriotske klike (ki je nedavno trdila v »Delavski Politiki«, da se z otročaji kakor socialni demokrati ne bo več prekljala) sedaj strašno skrbi, kaj bo z našimi odpuščenimi sodrugi v Mežici. Podpisani jim naznanja, da je za nje že preskrbljeno in sicer ne z izgovori, iz katerih bi dišalo cehovstvo, kakor je bilo ob času, ko sem bil jaz kot funkcionar vaše strok. organizacije prisiljen pri vas iskati pomoči — našim sodrugom je preskrbljeno s tem, da bomo mi vsi pridno vlagali v Produkcijski sklad in da bomo vas kot maloštevilno kliko pri tem gotovo lahko pogrešali! Ker pa vi, kakor nam je znano, na vsej črti napredujete (po rakovo), bi vam svetovali, da ne razširjate lista »Enotnosti« vsaj tako dolgo ne, dokler na skrajno slabo obiskanih vaših shodih — povabljenim referentom SPJ ponižno ministrirate, in dokler morate v nadzorstvih vaših institucij, kakor na primer tudi Leonoindustrijska zadruga, imeti člane s še danes ne popolnoma vplačanimi deleži. Mi se kakor znano nahajamo v ofenzivi kapitala in ker je važno, da smo o našem položaju vsikdar dobro poučeni ,smatram za dolžnost in potrebo, da se vsak naš član naroči tudi na naš list ter poleg vlaganja v Produkcijski sklad nabira nove člane in naročnike, potem bo pa kapitalist kmalu videl, koliko moči je v zavednosti! — Miloš Schmiedhofer.

Mežica. (Volitev obratnih zaupnikov, proračun, komisarijat.) Dne 12. t. m. so se vršile tudi pri nas volitve obratnih zaupnikov, propadle so vse nasprotne stranke, ki niso dobile niti enega mandata. Podjetnik je sprva določil, da se razveljavi lista na rovu Friedrich, ker je naša lista dobila 152 glasov, zaruženi klerikalci in narodni socialisti pa od 7 do 16 glasov. Pa hoceš noceš se je moral drugi dan premisliti in vendarle preštet tudi naše glasovnice. V ponedeljek dne 20. t. m. je imel komisar občine Mežica z od g. dr. Pirkmajerja imenovanim sosvetom proračunsko sejo. Sicer to ni bila prava seja, temveč samo neka vaja, kako bi se bolj prikupili ravnatelju rudnika in njegovim protektorjem, kajti vse, kar je Ryndin hotel, ki se je izdajal za zastopnika rudnika, vse je obveljalo. Edini, ki si je upal zagovarjati svoje mišljenje, je bil gostilničar Stopar. Podrobno poročilo dostavimo v prihodnji številki, za danes poročamo samo to zanimivost, da je pek Breznik bil za edini povišek v proračunu v postavki pasjega davka, ker sam nima psa, a je pri tem pozabil, da ima Anglež dva in da zna oblast tudi eventuelno takšen povišek črtati, ker nikakor ne gre, da bi se rudnik preobremenil z davščinami pri današnjem težkem gospodarskem stanju. Zamera bo na vsak način radi psov, Breznik bo moral težko napako popraviti vsaj s tem, da najde zopet pravilen kontakt s psi angleške pasme, ker bi pač drugače moral riskirati težko gospodarsko krizo svojega obrata. — Občani so vsi zbegani, ker se ne morejo orientirati, imamo li komisarja ali ga nimamo! G. Milač namreč pravi, kadar mu prinese kdo kakšen račun v poravnavo, da naj ga rudnik plača, zgodilo se je že tudi, da je neki mizar res šel z računom k rudniku, pa ni nič opravil. — V Mežici se je skoraj vsako leto vršila o božiču obdaritev otrok z obleko in drugimi potrebščinami. Ta posel je opravljala občina in krajni šolski svet. Žena ravnatelja pripravlja letos namesto razpuščenih korporacij to obdaritev, ki bo menda zelo izdatna in nikakor ne bo zaostajala za našo lansko obdaritvijo. Nočemo dvomiti o plemenitosti soproge ravnatelja, temveč bomo počakali končnega efekta, verjeli bi pa že sedaj v njeno plemenitost, če bi na dan obdaritve sklenila deci protizakonito odpuščenih občinskih funkcionarjev in delegatov II. rudarske skupine listek v roke, podpisan od njenega moža, da preklicuje odpust. Inače pa niti malčki rudarjev katerim je soprog obdariteljice vzel eksistenco, ne bodo verjeli, da jim hočejo dobro.

Celje. Kje je pravica? Neki mesarski pomočnik je ukradel telečjo kožo, vredno 100 Din. Bil je takoj aretiran in izgnan. Na drugi strani je ukradel mesarski mojster svojemu kameradu zadnji del vola in celo tele s kožo v vrednosti 2050 Din. Temu gospodu se ni prav nič zgodilo, čeprav je bil policiji javljen! To je krivično! — Mi socialdemokrati ne zagovarjamo nobenega tatu, ampak samo za pravično kazen smo. Tudi tu je treba progresije. Toda če bi se upoštevala pri nas pravica, bi jih bilo na tisoče in tisoče, ki bi morali dobiti na stotine let ječe; Pašićev Rade pa celo milijon let, ako primerjamo njegove grehe s tatom telečje kože, ki je vredna 100 Din. Ker pravice ni, kličemo javnosti, vsi, ki ljubite — pravico, organizirajte se v socialdemokratični stranki. — Več zasledovalcev, ki hočemo biti močnejši kakor oni, ki podkupujejo z alkoholom krivično svobodo. Ako ne bo to zadostovalo, pridemo z imeni na dan.

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg štev. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

POZOR! Zopet znižane cene! **Josip Šlibar** **POZOR! Zopet znižane cene!**

Ljubljana, Stari trg 21, — poleg Zalaznika

Kontenina ujava	Din 7·-, 9·-, 12·	Angle ki pozlem za buze in srajce	Din 36·-, 40·-, 45·-
Kontenine za juhe	Din 27·-, 29·-, 34·-	Različno blago za ženske obleke	Din 9·-, 16·-, 32·-
Angrežki šifoni	Din 12·-, 15·-, 19·-		
Robci, tucat	Din 48·-, 70·-, 90·-		

Čisto volneno blago za ženske šlafroke 110—130 cm Din 40·—, 70·—, 120·—

Pirma mo k štofi, lodni, kamgarni in drugi Din 90·—, 200·—, 300·—.

Vsako sredo in soboto prodaja ostankov.

Vsi k „AMERIKANCU“ v Celje

odete (kostre) od	Din 140·— naprej
šlofaste moške obleke od	Din 400·— naprej
šlofaste fantovske obleke od	Din 100·— naprej
cajgaste moške obleke od	Din 150·— naprej
cajgaste fantovske obleke od	Din 80·— naprej
cajgaste hlače od	Din 45·— naprej
moške kape, šlofaste od	Din 30·— naprej
drukiano od	Din 9·50 naprej
belop l.	Din 10· - naprej

Ostanki po lastni ceni.

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih robcev, predpasnikov, srajc, otroških oblekc ter vsakovrstnih nogavic.

Ako res hočete šteditі in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica štev. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. **Litografija.**

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, **rokavice**, nogavce, **dokolenice, nahrbtniki** za šolarje in lovce, **d žniki**, kloti, šifon žepni robci, palice, vilce, noži, škarje **potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce**

edino le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene!

Na veliko in malo

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrže tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najbolje pri tvrdki

I. N. Šoštarič

MARIBOR Aleksandrova cesta štev. 13.

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna

posteljne mreže

otomane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

LJUBLJANA, KREKOV TRG 7.

Prihodnji „NAPREJ“ izide v četrtek popoldne.

Izdajateljica in odgovorna urednica: IZA PRIJATELJEVA (v imenu Izvr. odbora JSDS in KDZ). — Za tiskarno »Merkur« v Ljubljani: A. SEVER.